

Obetydlig amerikansk fredsrörelse

Trots att en stor del av USA:s befolkning är motståndare till Irakkriget är det år sedan det fanns någon amerikansk antikrigsrörelse att tala om.

I mars 2003 ansåg 23 procent av USA:s befolkning att Irakkriget var ett misstag. Vid kongressvalet i november 2006 hade siffran stigit till 53 procent och den starkt krigskritiska opinionen anses vara en viktig faktor till Demokraternas stora framgångar. Våren 2008 svarade två av tre amerikaner att kriget var ett misstag. I artikeln "Whatever happened to the anti-war movement?" (*New Left Review*, juli/ augusti 2007) konstaterar journalisten Alexander Cockburn att det allt sämre opinionsläget inför truppnervaron i Irak åtminstone inte har pressats fram av några starka folkliga protester. I jämförelse med Vietnamkrigets dagar och de protester som följde på Ronald Reagans härjningar i Centralamerika, är dagens antikrigsrörelse – om inte död – så i alla fall trög, menar Cockburn.

INTERNA FAKTORER SOM att rörelsen kan sägas vara "fänge" hos det demokratiska partiet kan förklara en del, men inte allt. Om man jämför med tiden kring Vietnamkriget är en viktig skillnad att ingen längre blir inkallad till militärtjänstgöring mot sin vilja. Risken att inom sex månader befinna sig i Mekongdeltat fick krigets fäsor att sätta sig i huvudet på både medelklassens ungdomar och deras föräldrar, vilket gjorde protesterna angelägna och därmed uthålliga.

De som i dag tjänstgör i Irak och Afghanistan är rent tekniskt där på eget bevåg, även om Cockburn medger att det i praktiken är svårt att tala om någon frivillighet eftersom alternativet till armén för många är arbetslöshet eller kanske fängelse. Inkallelsefaktorn kan däremot inte förklara 1980-talets solidaritetsrörelse för Nicaragua och El Salvador och mot Ronald Reagans militära aktiviteter. Ändå var den i jämförelse oerhört stark. Detta beror enligt Cockburn delvis på att centralamerikanska aktivister hade möjlighet att vara fysiskt närvarande i USA, vilket gav motståndet ett "männligt ansikte" hos den amerikanska allmänheten. Något liknande är omöjligt för dagens irakier, inte minst för att sådan kontakt numera kan bestraffas hårt genom lagar som the Patriot Act.

KRISTINA LINDQUIST
kristina.lindquist@arbetaren.se

När demonstrationståget i Stockholm nådde sitt slutmål vid USA:s ambassad hade de sista demonstranterna inte lämnat startplatsen.

Trots en rekordstark opinion mot kriget på hemmaplan inleder George W Bush truppförstärkningar i syfte att öka säkerheten i Irak.

I december lämnar brittiska styrkor över kontrollen över Basra till irakiska myndigheter. 86 procent av lokalbefolkningen anser enligt BBC att truppernas närvaro haft en negativ inverkan på området.

I juli lyfter premiärminister Nouri al-Maliki för första gången frågan om en tidsplan för tillbakadragandet av USA:s trupper.

I januari lämnar USA officiellt över säkerhetsansvaret för "den gröna zonen" till irakiska styrkor. Ett provinsval genomförs under relativt lugna omständigheter.

President Barack Obama deklarerar att stridande trupper ska lämna Irak senast den 31 augusti 2010, medan en övergångsstyrka på 35 000–50 000 soldater ska stanna kvar till slutet av 2011.

2007

2 000 personer demonstrerar i Stockholm och omkring 800 i Göteborg.

2008

Ett tusental personer demonstrerar i Göteborg och runt 500 i Stockholm. Även i Malmö hålls en demonstration.

2009

Omkring 2 000 personer protesterar på Sergels torg i samband med att USA:s utrikesminister Condoleezza Rice besöker Stockholm i slutet av maj.